

Stavrenski dom

Stev. 110

Z ilustrirano prilogo „Teden v slikah“

Let 11.

Prvi ukrepi nove španske vlade

Valencija, 19. maja. o. Prve odredbe, ki jih je nova vlada izdala kažejo, da se misli držati programa, ki si ga je zastavila. Včeraj je razpustila vrhovni vojni svet španske ljudske fronte in je njegove posle prevzela vlada kot najvišja vojaška in civilna oblast. Hkratu je tudi izšla uredba o združitvi vojaškega vodstva z nadzorstvom na gospodarstvu. Pri zasedanju Zveze narodov, 24. maja bo špansko vlado zastopal prejšnji zun. minister de Vayo, ki je hkratu s prejšnjim predsednikom Caballerom iz vlade izpadel.

Proglas in izjava

Pariz, 19. maja. o. Novi predsednik valencijske vlade, profesor Juan Negrin, je dal v vladnem imenu izjavo, v kateri pravi, da so v novi vladi zastopniki vseh španskih političnih strank, katere družijo nasprotstvo do generala Franca. Vlada obžaluje, da je sestavljena brez zastopnikov delavskih organizacij. Vodilna misel za delo nove vlade in edini njen namen je, da do kraja porazi nacionalistične sile. Zato bo vlada na republikanskem ozemlju za vsako ceno ohranila red in uveljavila zakon z najodločnejšimi ukrepi. Predvsem bo svoje vojne sile združila pod enim poveljstvom, enotnemu nadzorstvu bo podredila tudi oskrbo vojaštva in civilnega prebivalstva z živežem. Tako v vojaškem kakor gospodarskem oziru mora vladati odločnej edinstvo in odločnost, ki jo je dosedanje vmešavanje raznih odborov in skupin slabilo. O novi obliki vrhovnega vodstva za vojaške in gospodar-

ske posle se bo vlada sporazumela z zbornico. Njena zunanja politika bo taka, kakor je bila do sedaj in bo protestirala proti vsaki omejitvi, ki bi jo njej kot zakoniti predstavnici Španije, nalaгал kak mednarodni odbor za nevmešavanje.

Vesti s severne fronte

Bilbao, 19. maja. AA. (Reuter) Nacionalisti so davi zarana vkorakali v Amore Bieto. Baskovski zaščitni oddelki so se upirali do petih jutraj. Baski so rešili ves vojaški material. — Mesto je gorelo še včeraj ves dan in je bilo do večera slišati na vseh koncih eksplozije granat v skladiščih streliva. — Snoči so nacionalistične čete prešle Amorebijeto in so bile zvečer že 1 km severno od mesta. — Nacionalistična radijska postaja je objavila, da čete lepo napredujejo ob biskajskem zalivu in da so zasedle več vasi v odseku Amorebito. Posebno važen je odsek 180, ki je nad Amorebito. Po drugih odsekih ni bilo nič novega.

„Nevmešavanje“

Carigrad, 18. maja. AA. (DNB V zadnjih 11 dneh je 6 sovjetskih in 8 španskih ladij preplulo Dardanelsko ožino in odplulo v Sredozemsko morje. Vse te ladje so namenjene v španske vode. — V istem času je odplulo v Črno morje 10 sovjetskih in 6 španskih ladij.

Pariz, 19. maja. o. Francoska vlada je prepovedala 19 španskim letalom, ki so se spustila na letališče Pau pri Lourdesu, da bi nadaljevala pot v panjo. Bajes so to ruska letala, ki bi jih pod pretvezo, da so priletela s španskimi bojišči, radi spravili v Španijo. Na podoben način je pretekli teden odletelo v Španijo 18 sovjetskih letal iz Toulousea.

Politično delo kneza Pavla v Londonu

London, 19. maja. b. Bivanju kneza namestnika Pavla v Londonu pripisujejo angleški politični krogi veliko pomena za bodočo jugoslovansko zunanjo politiko. Knez namestnik je že pred kronanjem imel več važnih razgovorov z zastopniki angleške vlade, med njimi tudi s finančnim ministrom Nevillom Chamberlainom.

Knez namestnik Pavle, ki je prebil konec preteklega tedna na posestvu vojvode in vojvodinje Kentske blizu Londona, se je snoči vrnil v prestolnico. Včeraj dopoldne ob 11 je Nj. kr. Vis. knez namestnik sprejel v svojih prostorih v Buckinghamskem gradcu britanskega zunanjega ministra Edena. Popoldne je Nj. kr. Vis. kneza namestnika obiskal v Buckinghamski palači predsednik turške vlade Ismet Ineni.

Čeprav so se že pred nekaj dnevi končali uradni obiski zastopnikov tujih držav, pri kronastih svečanosti, bo Nj. kr. Vis. knez namestnik kot osebni gost kralja Jurija VI. stanoval v Buckinghamskem gradcu tudi ves čas svojega nadaljnjega bivanja v britanski prestolnici.

Sovjetski državni proračun za prihodnje leto znaša 98 milijard rubljev in je za 20 milijard večji od lanskega. Izdatki za sovjetsko vojsko, ki naj služi obrambi miru, so zvečani za sedem milijard rubljev. Poleg tega je v proračunu še posebna postavka treh milijard za gradnjo novih bojnih ladij.

Boji v Albaniji še trajajo

Tirana, 18. maja. AA. (Albanska agencija.) Z zavzetjem Delvine so vsa mesta, ki so bila v rokah upornikov, zopet pod oblastjo vladnih čet, ki jih je prebivalstvo sprejelo z navdušenjem. Ujec Etema Tote je po izvršenem poizkusu upora v Delvini naredil samomor. Uporniki čete, ki so bile zavzele Argirokastro, so uničile sodno poslopje in arhiv upravnih oblastev. Denar, ki

so ga našle v blagajnah državnih uradov, so ves pobrale, kakor smo že včeraj poročali. Vlade čete so začele zasledovati Etema Tota, ki so ga njegovi pristaši že zapustili in ki se umika proti planini Kurvales, da bi dosegel Usmaro. Obroč vladnih čet pa postaja tedaj ožji. Uporniki so izpustili vse v Argirokastro zaprte osebe, ki so nato oblekle vozaške kose. Ti so potrdili, da je poleg brata Etema Tota, ki je padel, sodelovalo pri uporu še več drugih oseb.

Vlada je tudi danes prejela brzojavke, v katerih obsojajo zločinsko podjetje. Prav tako prejema vladar mnoge udanostne brzojavke. Poročnik Lili Bardia in Rusaema Sadria bodo pokopani v Tirani. List »Drita«, ki komentira te dogodke, jih obsoja v imenu vsega albanskega naroda in poveljuje junaško smrt obeh poročnikov, ki sta se borila za sedanjo vlado, ki traja že 13 let korist kralja in domovine.

Izleti na Ratitovec

Že velikokrat smo se iz naše doline oglašili v časopisju glede naših prometnih zvez z vlakom. Ne vemo, zakaj se to vprašanje ne premakne v mrtve točke. Kakor bob ob steno so vse naše pritožbe in prošnje na oblasti. Približal se je čas izletov in tur. Naš Ratitovec sameva kot samotar, le malo ima obiskovalcev. Pa saj ni čudno. Kdaj pa naj Ljubljana gre na to vsekakor priljubljeno goro, ko pa se ob nedeljah šele okrog desete ure pripelje pod njegovo vnožje in zvečer ob pol 6 mora zopet nazaj proti Škofji Loki. Vse drugače bi bilo, ako bi imeli avtomobilsko zvezo od jutranjega turističnega vlaka. Tako bi bili lahko izletniki še pred sedmo uro v Železnikih, okrog desetih dopoldne pa že na vrhu Ratitovec. Do petih ali šestih bi se navzili na vrhu potrebnega planinskega razvedrila in se vračali zopet na avto in s turističnim vlakom v Ljubljano. Edino na ta način pride Ratitovec v poštev kot izletna točka in mnogo Ljubljancev čaka na to spremembo voznega reda. Prosimo merodajne činitelje, naj vendar enkrat rešijo to vprašanje. Če nima za to razumevanja podjetnik, niti poklicana oblast v Škofji Loki, pa prosimo bansko upravo, naj vsaj ona ugodi prijateljem našega Ratitovec in naj jim na ta način omogoči, da lahko napravijo v enem dnevu tudi izlet na to goro. S tem se bo izboljšal seveda tudi osebni promet in tja bo prišel marsikateri izletnik, ki ga danes zadržujejo samo neznosne prometne razmere.

Štiri leta ječe, ker je ubil mater

Maribor, 18. maja.

O razpravi, ki se je vršila danes pred malim senatom mariborskega okrožnega sodišča, smo poročali. Zagovarjal se je 38 letni posestnik Ivan Kukovec iz Rakovca, ker je dne 3. marca t. l. s pretepanjem zadal svoji 73 letni materi take poškodbe, da je za posledicami umrla. Kukovec je pred sodniki dejanje tajil, pa mu ni ničesar pomagalo. Bil je obsojen na 4 leta robije ter 3 leta izgube častnih pravic. Sodbe ni sprejel ter je dejal, da se bo pritožil.

Vesti 19. maja

Časopisna vojna med Anglijo in Italijo se bo najbrž kmalu omilila, ker sta v tej zadevi imela italijanski zunanji minister Ciano in angleški poslanik v Rimu, Drummond daljši razgovor.

Nemški vojni minister maršal Blomberg si je včeraj dopoldne ogledal angleško šolo za vojskovanje s tanki v Beavingtonu.

Število žrtev na japonskem parniku, ki se je pred Hongkongom razletel, ni tako veliko, kakor so mislili. Po uradnih podatkih je 20 mrtvih in 13 nevarno ranjenih.

Zensko delo v rudnikih je prepovedala Estonika kot ena izmed zadnjih držav v Evropi.

Mednarodna konferenca za lov na kite bo prihodnji mesec v Londonu. Udeležilo se je bo 11 držav, katerih zastopniki bodo razdelili lovska področja v polarnih morjih.

Angleški politični obisk v baltičskih državah, kamor pride podtajnik v zunanjem ministru Plymouth v kratkem, ima namen spremeniti mednarodna določila, ki prepovedujejo Finski utrjevanje Alamskih otokov. Ti otoki so pomorska obramba za Finsko in del Švedske proti napadu iz Rusije.

Seja Sveta Zveze narodov se prične 24. maja v Ženevi in se je bo udeležil tudi angleški zunanji minister Eden.

Medparlamentarna trgovska konferenca v Parizu je imela včeraj na prvi seji razgovor o zlati podlagi v evropskem denarstvu.

Koncert jugoslovanske glasbe v Lisboni so priredili tamošnji ljubitelji glasbe na pobudo ravnatelja francoskega instituta v Lisboni, Warnerja. Na sporedu tega jugoslovanskega koncerta so bila samo skladbe srbskih komponistov...

V Moskvi je zgorel hotel »Savoy«, ki je bil zgrajen še pod carsko vlado. V boljševiški dobi je služil za bivalisti in inozemskim obiskovalcem, ki so v njegovih razkošnih prostorih dobivali višje o ruskem »blagostanju«.

Poroka vojvode Windsorskega bo 3. junija v gradu Cande. Civilni poročni obred bo izvršil angleški konzul v Nantesu.

Stavka tramvajskih uslužbencev v Londonu se bo po sklepu strokovne organizacije začela v petek. S tem bo angleško poslovno življenje dobilo nov udarec.

Letalska zveza med Prago in Moskvo začne obratovati prihodnje dni. Moskovski listi pišejo, da pomeni začetek letalske zveze med obema državama jamstvo, da bo vojaška pogodba, ki sta jo sklenili Rusija in ČSR pred dvema letoma, držala še naprej. Sovjetski listi označujejo to pogodbo kot največji uspeh moskovske zunanje politike zadnjih letih, češ da se je z njo boljševiški politični vpliv razširil v Srednjo Evropo.

Sedmi holandski katoliški shod se je pričel v Utrechtu včeraj, v navzočnosti papeževga nuncijskega. Udeležuje se ga 30.000 holandskih katolicov.

Milijon zlatih jenov je spet poslala japonska vlada v Združene države, da bi vzdržala tečaj svojega denarja.

Poslanik valencijske vlade v Parizu Luis Araquistán je odstopil, ker se ne strinja s tem, da je nova vlada sestavljena brez anarhistov in zastopstva delavskih organizacij.

Politično nadzorstvo v sovjetski vojski so ojačili s tem, da so ustanovili v vojski in mornarici posebne politične odbore, ki naj vojsko varujejo pred »tujimi« vplivi in pred protiboljševiško propagando.

Kongres holandskih narodnih socialistov je bil v ponedeljek v Amsterdamu. Kongresa se je udeležilo 60.000 članov holandske narodne socialistične stranke. Voditelj tega gibanja Mussert je silovito napadal vlado ter zahteval nove volitve.

Splošna stavka pristaniških delavcev v Bordeauxu se je začela včeraj, ker vlada noče rešiti vprašanja o socialnem in pokojninskem zavarovanju pristaniškega delavstva.

Pogodbo o medsebojni pomoči bi baje rada sklenila Turčija z Anglijo in se je predsednik turške vlade te dni večkrat razgovarjal z angleškim zunanjim ministrom Edenom o možnostih za tako pogodbo. Turčija hoče, da bi Anglija dogovor o pomoči, ki sta ga obe državi sklenili za abesinske vojne, spremnila v stalno pogodbo.

Italijanska kraljeva dvojica je s posebnim vlakom potovala nočjo po našem ozemlju od Rakke do Kotoribe. Potovanje je bilo inkognito, zato niso naše oblasti priredile nič uradnega sprejema.

Obnoveitev prijateljskih zvez med vsemi balkanskimi državami napovedujejo grški listi ob zadnjih obiskih bolgarskih izletnikov v Grčiji in grških v Bolgariji.

Japonsko letalo »Vihar z neba«, se srečno vrača iz Londona proti Tokiu. Včeraj sta japonska rekorderja pristala v Rangoonu v Zadnji Indiji.

Kriza bolgarske vlade bo najbrž končana danes ter bo imenovanih na prazna mesta nekaj novih ministrov.

Jugoslovanski časnikarji, ki so že nad teden dni gostje italijanske vlade, so danes prispeli v Benetke, kjer bodo svoje potovanje končali.

Tovarno za umetni gumi bo zgradila neka nemška industrijska skupina v okolici Rima. Tovarna bo pod državnim nadzorstvom.

Razgovori za vojaški pakt med Francijo in Sovjetsko Rusijo

Pariz, 19. maja. o. Sovjetski komisar za zunanje zadeve Litvinov se je na poti iz Londona ustavil v Parizu, kjer je imel sestanek s predsednikom francoske vlade Blumom in zunanjim ministrom Delbosom. Namen tega sestanka je bil, da bi Litvinov dosegel od francoske vlade pristaneke, da se francosko-sovjetska politična zveza ojači še s posebnim vojaškim paktom za avtomatično medsebojno pomoč. Tak pakt stoji že v načrtu politične pogodbe, toda ga Francija doslej ni hotela skleniti. Ni moči izvedeti, ali je Litvinov pri pariskih razgovorih v tem smislu kaj dosegel.

Pevski zbor sv. Cirila in Metoda v Rimu

Rim, 18. maja. AA. Listi priobčujejo o koncertu jugoslovanskega zbora »Sv. Cirila in Metoda« iz Zagreba izredno laskave ocene. Glasbeni kritiki listov »Lavoro fascista«, »Tevere«, »Tribuna«, »Giornale d'Italia«, »Osservatore Romano« in drugih pišejo o izvrstnem glasovnem materialu, o solidni in resni disciplini, o vrlinah dirigenta Komarevskega in o izredni umetniški višini vsega programa. Tudi milanski »Corriere della Sera« opozarja v svojem poročilu iz Rima na veliki uspeh jugoslovanskih pevcev.

Včeraj popoldne je kraljevski poslanik pri sveti stolici Mirošević-Sorgo priredil s svojo soprogom sprejem v čast gostov. Poleg pevcev in osebja obeh poslaništev so bili navzoči jugoslovanski poslanik pri Kviralu Dučić, kanonik grško-katoliškega kapitola v Zagrebu Nadi, škofovski tajnik o. Petranović, predsednik zbora Bišošević, dirigenta zbora Komarevski in Kolarič, rektor zavoda svetega Jeronima mgr. dr. Madjerec in člani uprave in mnogi jugoslovanski duhovniki in redovniki, ki žive v Rimu.

Jugoslovanski pevci ostanejo v Rimu do srede, nakar odpotujejo v Pariz. V Parizu prirede v okviru mednarodnega festivala cerkvene glasbe dva koncerta. Razen tega bodo peli v cerkvi Saint Germain de Pre sv. mašo.

Združenje gostilniških podjetij v Ljubljani vabi članstvo, da se polnoštevilno udeleži pogreba člana gostilničarja g. Alojzija Kunovarja iz Dravlj. Pogreb pokojnega bo v četrtek dne 20. maja 1937 ob 4 popoldne iz Dravlj št. 13 na tamkajšnje pokopališče v Dravljah.

Stanje Frana Dolarja

Ljubljana, 19. maja.

Ljubljanska reševalna postaja je bila o tragičnem dogodku v Mengšu telefonično obveščena ob 20.40 in naprosena za pomoč. Reševalni avto je takoj z reševalci odbrl proti Mengšu. Smrtno nevarno ranjenega Frana Dolarja je reševalni avto z največjo naglico pripeljal ob 21.15 v ljubljansko bolnišnico na kirurški oddelki, kjer je dežurni zdravnik okoli polnoči izvršil prvo nujno operacijo, ki jo je Fran Dolar prestal. Vendar je še nevarnost, da ne nastanejo kake komplikacije. Zidar Fran Dolar je bil leta 1912 rojen v Mengšu in je stanoval v hiši št. 49. Bil je drugače miren in delaven. Zarnik Peter, ki je bil z njim v svaštvo, je bil ustretil dvakrat z browningom in sicer 1 strel ga je nevarno zadell v prsa, drugi pa v trebuh.

Državno tožilstvo je bilo danes brzojavno obveščeno o mengeškem tragičnem dogodku, pa tudi uprava bolnišnice je tožilstvo obvestila, da je bil po noči v bolnišnico pripeljan Fran Dolar.

Izletnikom v Postojno dne 23. maja

Prijave se sprejemajo samo še danes v sredo 19. maja. Od jutri 20. maja dalje se bodo prodajale v prodajalni vozne karte za progo Ljubljana-Rakek - Ljubljana za one, ki jih še niso plačali na vseh mestih, kjer so se sprejemale prijave ter prosimo vse ljubljanske izletnike, da si jih gotovo nabavijo v prodajalni radi omejitve navala pri blagajnah na gl. kol. Vsa navodila radi prevoza, ogleda itd. bodo priobčena v časopisju, dne 20. ali 21. maja. Vsak izletnik mora imeti radi ugotovitve identitete s seboj posebno legitimacijo, enako mora imeti potrdila o plačilu, sicer se ga bo smatralo kot potnika brez vozne karte.

